

oprávněn, »aby, pak-li by soudní kroky výsledku neměly, domáhal se ve smyslu §u 908 obč. zák. na povinné straně vrácení dvojnásobného závdavku, totiž dvojnásobného vadia«, neboť ujednání závdavku s právními následky naznačenými v §u 908 obč. zák. předpokládá vzhledem k dispositivnímu rázu tohoto ustanovení souhlasnou vůli stran, které následkem odporu povinné strany není. Mimo to nedostává se spornému odstavci dražebních podmínek určitosti a zřetelnosti dle §u 277 nesp. říz., neboť nehledě k tomu, že podle odstavce X. dražebních podmínek jest účinnost příklepu závislou jednak na splnění dražebních podmínek se strany vydražitele, a jednak na provedení depurace se strany prodatelů, z kterýchžto podmínek jest ona dána úplně do libovůle vydražitele, nemohou uměle ustrojená ustanovení odstavce X. dražebních podmínek míti jiný výsledek, než že se do věci uvede zmatek a spousta sporů. Nelze uznat, že by se oním odstavcem dražebních podmínek zvýšila prodejnost předluženého statku, spíše bude veliké nebezpečí nejistoty právních poměrů z něho plynoucí, koupěchtivé odstrašovatí. Soudní dražbou ve smyslu §u 352 ex. ř. nejsou dotčena práva knihovnických věřitelů (§ 277 nesp. říz.) a ježto jest vždy možno, že vydražitel nebude moci na prodatelích pro jejich nemajetnost vymáhati depuraci a že knihovní věřitelé sáhnou k uspokojení svých knihovnických, soudní dražbou netknutých práv na vydražený statek, nedostává se vydražiteli ani spornými ustanoveními dražebních podmínek dostatečné záruky, že nebude snad museti, aby se ve vlastnictví vydraženého statku udržel, zaplatiti kromě nejvyššího podání ještě dluhy na vydražené nemovitosti dále vážnoucí. Stěžovatel přehlíží, že kořen těchto nesnází tkví v hospodářské nedostatečnosti hypoteky, již nelze spraviti žádnými podmínkami, byť sebe uměleji sestrojenými. To přehlíželo i dovolané rozhodnutí býv. víd. nejv. soudu, ačkoliv sporný čl. X. dražebních podmínek, o něž se jedná, jde ještě daleko za meze onoho rozhodnutí. Dovolacímu rekursu, jenž se v ostatním odkazuje na důvody napadeného usnesení, nemohlo proto býti vyhověno.

Čís. 5887.

Knihovně poznamenaný závazek vlastníka hypoteky podle §u 469 a) obč. zák., že dá hypoteku vymazati, nebrání postupu pohledávky dosud ještě nezaniklé. Postoupený dlužník nemá vlivu na postup pohledávky.

(Rozh. ze dne 25. března 1926, R II 61/26.)

Na nemovitostech bylo vloženo zástavní právo pro úvěrovou pohledávku banky M., filiálka v H., do výše 300.000 Kč, v zadnějším pořadí pak také zástavní právo za úvěrovou pohledávku Občanské záložny v H. do výše 70.000 Kč. Při této pohledávce byl poznamenaný závazek vlastníka hypoteky k výmazu pohledávky banky M. Banka M. postoupila část své úvěrové pohledávky jednak spořitelně kontribučenského fondu v H., jednak Františku B-ovi v H. Žádosti postupníků, by byl na ně knihovně vložen převod částí pohledávky banky M., k n i h o v n í

s o u d vyhověl, r e k u r s n í s o u d žádost zamítl. D ů v o d y: Na nemovitosti, o níž tu jde, vážne pod položkou číslo ř. 6 poznámka závazku vlastníka hypoteky ve smyslu §u 34 III. dílčí novely k obč. zákonu k výmazu předcházející pohledávky banky M., filiálky v H. 300.000 Kč pod pol. 1. váznoucí ve prospěch pohledávky Občanské záložny v H., zaps. spol. s r. o. Dle §u 469 a) obč. zák., je-li takové obmezení v pozemkové knize, nemůže vlastník hypoteky s hypotekou volně nakládati. Tento zákaz porušil vlastník hypoteky tím, že vzal postup částek 80.000 Kč postupnými listinami ze dne 24. října 1925 na Spořitelnu kontribučního fondu v H. a na Františka B-a tamže na vědomí a že svolil k převodu částí těchto z pohledávky banky M., filiálky v H. 300.000 Kč na uvedené dva postupníky. Převodu částí tohoto pohledávání, které by bylo provéstí jen ve vkladbě hlavní, byla v cestě ve smyslu §u 94 prvý odstavce knih. řádu překážka, ku které bylo z úřední povinnosti bráti zřetel. Neučinil-li toho první soudce, porušil tím tento předpis §u 94 knih. zák. a jest proto zamítnutí návrhu k stížnosti Občanské záložny v H. v tomto směru odůvodněno.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y :

Rekursní soud nevyložil správně předpis §u 469 a) obč. zák. ve znění III. novely ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák., neuvědomil si podstatu postupu pohledávky podle §u 1392 a dalších obč. zák. Na nemovitostech, zapsaných ve vložce č. 3664 kat. obce H., jako vkladbě hlavní a ve vložce č. 3673 téže obce, jako vkladbě vedlejší, vloženo jest právo zástavní za úvěrovou pohledávku banky M., filiálky v H. do výše 300.000 Kč s přísl. a v zadnějším pořadí také právo zástavní za úvěrní pohledávku Občanské záložny v H. do výše 70.000 Kč s přísl. Při této pohledávce jest poznamenán závazek vlastníka hypoteky podle §u 34 III. novely k obč. zák. k výmazu pohledávky banky M. Mylně se domnívá rekursní soud, přikloniv se k mylnému názoru Občanské záložny v H., že následkem této poznámky nelze povolití knihovní vklad p ř e v o d u částek 80.000 Kč s přísl. a 80.000 Kč s přísl., které banka M. v likvidaci postupnými listinami ze dne 24. října 1925 postoupila ze své úvěrové pohledávky jednak Spořitelně kontribučního fondu v H., jednak Františku B. a že vlastník hypoteky porušil poznamenaný závazek, vzav postup na vědomí a svoliv k převodu těchto částek na postupníky. Předpis §u 469 a) obč. zák. jest doplňkem k §u 469 obč. zák. a jedná o tom, pokud vlastník zavazené nemovitosti může nakládati uvolněnou hypotekou, když pohledávka zajištěná zástavním právem zanikla. Tu může vlastník nemovitosti takové právo zástavní, váznoucí ještě pro zaniklou pohledávku, přenéstí na jinou pohledávku, jejíž výše nepřesahuje výše dřívější pohledávky. Nemůže se sice vlastník hypoteky p ř i z ř í z e n í původního zástavního práva vzdáti tohoto dispozičního práva, ale může se vůči jinému věřiteli, jemuž chce umožniti zlepšení jeho knihovního pořadí, zavázati, že dá takovou uprázdněnou hypoteku vymazati. V takovém případě ovšem — byl-li tento závazek knihovně poznamenan —

nesmí vlastník hypoteky u p r á z d ě n o u h y p o t e k o u nakládati. To vše nemá však s případem, o nějž jde, nic společného, neboť předcházející pohledávka banky M. nezanikla, a na její úplný nebo částečný postup nemá poznámka podle §u 469 a) obč. zák. žádného vlivu. Postup pohledávky děje se toliko právním jednáním mezi postupitelem a postupníkem, způsobí toliko změnu v osobě věřitelově, pohledávka sama zůstane nezměněna, práva postupitele i postupníka jsou totožna, mezi postupníkem a postoupeným dlužníkem nevznikne nový závazek a námitky postoupeného dlužníka proti pohledávce zůstanou nedotčeny (§§ 1392—1396 obč. zák.). Ke knihovnímu převodu postoupené pohledávky stačí úplně svolení postupitelovo i bez svolení postoupeného dlužníka (§ 32 lit. b) knih. zák.). Okolnost, že postoupený dlužník v tomto případě vzal postup pohledávky na vědomí, že uznal správnost postoupených pohledávek, že tedy uznal jejich existenci v rámci úvěrové pohledávky, že zavázal se je zaplatiti, že smluvil s postupníky způsob úrokování a placení postoupených pohledávek, že sám dal také svolení ke knihovnímu převodu a že postupní listiny spolupodepsal, má význam jen podle §u 1396 obč. zák., totiž že jest vůči postupníkům svými závazky vázán, ale jinak nedotkla se jeho poznamenaného závazku, že dá hypoteku svého času — až se uvolní — vymazati. Protože tu domnělé překážky podle §u 94 čís. 1 knih. zák., ani jiných překážek žádaných zápisů není, bylo odůvodněnému dovolacímu rekursu postupníků vyhověti a usnesení knihovního soudu, pokud bylo rekursním soudem změněno, obnoviti. Při tom netřeba se dotýkati otázek, že vložen byl převod p r á v a z á s t a v n í h o (místo pohledávek, s nimiž zástavní právo na postupníka přejde) a že v l o ž e n a byla přednost, kterou František B. před svou nabytou dílčí pohledávkou postoupil dílčí pohledávce Spořitelny kontribučenského fondu (§ 45 III. novely k obč. zák.), ačkoli v postupní listině dal svolení jen ke knihovní p o z n á m c e postoupené přednosti, neboť v těchto směrech usnesení prvního soudu nebylo napadeno.

Čís. 5888.

V řízení o zájemném popsání vnesených svršků platí osmidenní lhůta k opravným prostředkům. Lhostejno, zda bylo o zájemné popsání žádáno samostatně, či zda byla žádost spojena se žalobou o zaplacení činže.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, R I 225/26.)

Do usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnut návrh věřitele na zájemné popsání vnesených svršků, stěžoval si navrhovatel. R e k u r s n í s o u d rekurs odmítl, ježto byl vznesen až po osmidenní lhůtě. Rekurs navrhovatele do tohoto odmítacího usnesení byl N e j v y š š í m s o u d e m odmítnut jako opožděný.